

**KONFERENCJA PRZEWODNICZĄCYCH
PARLAMENTÓW UNII EUROPEJSKIEJ**

Paryż, 27-28 lutego 2009 r.

KONKLUZJE PREZYDENCJI

Uwagi wstępne

- 1) W dniach 26-28 lutego 2009 r. odbyła się w Paryżu, na wspólne zaproszenie przewodniczących francuskiego Parlamentu, Konferencja Przewodniczących Parlamentów Unii Europejskiej. W konferencji uczestniczyli przewodniczący (lub ich przedstawiciele) trzydziestu dziewięciu izb parlamentarnych z dwudziestu siedmiu państw członkowskich Unii Europejskiej, jak również przewodniczący Parlamentu Europejskiego i przewodniczący parlamentów trzech krajów kandydujących do UE. Konferencji współprzewodniczyli pan Bernard Accoyer, Przewodniczący francuskiego Zgromadzenia Narodowego, oraz pan Gérard Larcher, Przewodniczący Senatu.
- 2) Podobnie jak w 2008 r. podczas konferencji w Lizbonie, pierwsza sesja była poświęcona nieformalnym debatom na temat przyszłości instytucjonalnej Unii Europejskiej i wdrożenia przez parlamenty narodowe postanowień Traktatu z Lizbony. Następnie dyskutowano na następujące tematy: Europa, zarządzanie kryzysami i rola parlamentów, przygotowanie parlamentarnego wymiaru przewodnictwa Unii Europejskiej oraz przyszłość Europy w perspektywie 2030 roku. 27 lutego 2009 r. przewodniczący parlamentów zostali przyjęci przez Prezydenta Republiki Francuskiej pana Nicolasa Sarkozy'ego.
- 3) Pan Bernard Accoyer, Przewodniczący francuskiego Zgromadzenia Narodowego, wygłosił wprowadzenie do tematu „Przyszłość instytucjonalna Unii Europejskiej i wdrożenie przez parlamenty narodowe postanowień Traktatu z Lizbony” przedstawiając odpowiedni raport. Następnie przemówienia wygłosili: pan Jaime Gama, Przewodniczący Zgromadzenia Republiki Portugalii, pan Miloslav Vlček, Przewodniczący Izby Poselskiej Republiki Czeskiej, pan Premysl Sobotka, Przewodniczący Senatu Republiki Czeskiej oraz pan Hans-Gert Pöttering, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego. Podczas debaty przewodniczący

podkreślali istotną rolę, jaką odgrywa Unia Europejska w obliczu kryzysu gospodarczego i finansowego, a także w odniesieniu do takich nowych wyzwań, jak zmiany klimatyczne. Przewodniczący zwrócili uwagę na odpowiedzialność parlamentów narodowych, jak również Parlamentu Europejskiego, za zbliżenie obywateli do instytucji europejskich. Wielu przewodniczących wyraziło życzenie promowania współpracy horyzontalnej między parlamentami narodowymi, biorąc pod uwagę ich specyfikę i kompetencje każdego z nich. Uznali za konieczne zintensyfikowanie kontroli zasad pomocniczości i proporcjonalności poprzez rozwijanie wszelkich możliwości elastycznej, szybkiej i skutecznej koordynacji. Niektórzy przewodniczący zaproponowali refleksję nad sposobami wzmocnienia kontroli europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony.

- 4) Pan Bernard Accoyer, Przewodniczący francuskiego Zgromadzenia Narodowego, przedstawił temat: „Europa i zarządzanie kryzysami. Zaangażowanie parlamentów”. Następnie przemówienia wygłosili: pan Hans-Gert Pöttering, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego, pan Antonio Tajani, Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, pan Miloslav Vlček, Przewodniczący Izby Poselskiej Republiki Czeskiej, który podkreślił w szczególności rolę, jaką mogłaby odegrać dyplomacja parlamentarna, by przyczynić się do pokoju na Bliskim Wschodzie po kryzysie w Strefie Gazy, oraz pan Per Westerberg, Przewodniczący Parlamentu Szwecji. Podczas debaty przewodniczący zauważyli, że protekcyjizm w żadnym wypadku nie stanowi odpowiedzi na kryzys gospodarczy i finansowy. W obliczu kryzysu, który ma zasięg światowy i który wywiera wpływ także na kraje wschodzące, ważne jest, by wzmocnić solidarność i współpracę między państwami.
- 5) Pan Gérard Larcher, Przewodniczący francuskiego Senatu, przedstawił temat: „Przygotowanie parlamentarnego wymiaru przewodnictwa Unii Europejskiej”. Pani Katalin Szili, Przewodnicząca Zgromadzenia Narodowego Republiki Węgierskiej, zaprezentowała raport na temat doświadczeń parlamentów narodowych w zakresie przewodnictwa w Unii Europejskiej. Pan Bronisław Komorowski, Marszałek Sejmu RP zaprosił przewodniczących do uczestnictwa w obchodach XX rocznicy pierwszych wolnych wyborów w powojennej Polsce, które odbędą się 2 i 3 czerwca 2009 r. w Warszawie.
- 6) Pan Bernard Accoyer, Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego, przedstawił temat: „Przyszłość Europy w perspektywie 2030 r.”. Następnie przemówienia wygłosili: pan Bruno Le Maire, Sekretarz Stanu ds. Europejskich, pan Felipe

Gonzales, Przewodniczący Grupy Refleksji nt. Przyszłości Europy i pan Premysl Sobotka, Przewodniczący Senatu Republiki Czeskiej, który wyraził nadzieję, że dojdzie do debaty nad koncepcją utworzenia Senatu Europejskiego. Podczas dyskusji przewodniczący przypomnieli o dużych oczekiwaniach wobec Europy i jej odpowiedzialności w sytuacji kryzysu finansowego. Podkreślili również potrzebę ochrony spójności społecznej. Zwracając uwagę na niepewność przewidywań rynkowych, omówili liczne zagadnienia dotyczące reform gospodarczych i finansowych, zarządzania ruchami migracyjnymi, zmian klimatycznych, a także kwestie dotyczące europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony oraz zagadnienia instytucjonalne.

Konkluzje Prezydencji

Dotyczące przyszłości instytucjonalnej Unii Europejskiej i wdrożenia postanowień Traktatu z Lizbony przez parlamenty narodowe

- 1) Przewodniczący zauważają dalszy postęp procesu ratyfikacyjnego Traktatu z Lizbony, który odnawia ramy instytucjonalne Unii Europejskiej, tak aby mogły one przybliżyć Europę jej obywatelom, w szczególności poprzez wzmocnienie prerogatyw zarówno parlamentów narodowych, jak i Parlamentu Europejskiego. Zauważają, że Rada Europejska z 11 i 12 grudnia 2008 r. wyznaczyła drogę, która umożliwi wejście w życie traktatu do końca 2009 r., zobowiązując się do zapewnienia gwarancji prawnych będących odpowiedzią na obawy wyrażane przez naród irlandzki.
- 2) Przewodniczący uznają za ważne, by parlamenty narodowe, w poszanowaniu narodowych zasad konstytucyjnych i swych tradycji parlamentarnych, były w stanie w pełni wykonywać nowe prawa i uprawnienia, które zyskałyby wskutek wejścia w życie Traktatu z Lizbony, dla dobrego i demokratycznego funkcjonowania Unii Europejskiej.
- 3) W związku z tym cieszą się z sukcesu inicjatywy Przewodniczącego Komisji Europejskiej zaakceptowanej przez Radę Europejską a dotyczącej bezpośredniego przekazywania propozycji Komisji parlamentom narodowym, w celu zebrania ich opinii, w szczególności co do zasad pomocniczości i proporcjonalności. Przewodniczący z uznaniem odnoszą się również do zakończonych prac Konferencji Komisji Wyspecjalizowanych w Sprawach Wspólnotowych (COSAC) testujących ten nowy sposób kontroli. Wyrażają uznanie w szczególności dla skuteczności

przeprowadzonych pilotażowych testów pomocniczości, które pobudzają parlamenty narodowe do zbadania wcześniej wyselekcjonowanych wspólnie propozycji. Wyrażają zadowolenie z wyników pracy grupy roboczej Konferencji COSAC na temat współpracy w obszarze pomocniczości i proporcjonalności. W związku z powyższym:

- zachęcają parlamenty lub izby parlamentarne, które zgłaszają w przypadku danej propozycji wątpliwości dotyczące pomocniczości, do możliwie najszybszej wymiany informacji o sposobie dalszego postępowania, nie później jednak niż w okresie ośmiu tygodni;
- zachęcają do nieformalnej wymiany informacji w sprawach pomocniczości, w szczególności za pośrednictwem przedstawicieli parlamentów narodowych przy Unii Europejskiej.

- 4) Przewodniczący podkreślają konieczność wzmocnienia współpracy między parlamentami narodowymi dzięki wykorzystaniu platformy IPEX, która mogłaby odegrać kluczową rolę we wdrożeniu postanowień Traktatu z Lizbony w zakresie kontroli zasady pomocniczości. Przewodniczący z uznaniem odnoszą się do wdrożenia w przyszłości bardziej efektywnego systemu wymiany dokumentów pomiędzy parlamentami narodowymi dzięki platformie IPEX. W celu nadania stronie internetowej IPEX charakteru bardziej funkcjonalnego, zachęcają parlamenty narodowe do publikowania w języku angielskim lub francuskim, jak również w innych językach, streszczeń ich najważniejszych stanowisk oraz ich opinii odnoszących się do pomocniczości.
- 5) Przewodniczący zauważają, że wdrożenie nowych uprawnień parlamentów narodowych mogłoby wejść w nowy etap wraz z początkiem kolejnej kadencji Parlamentu Europejskiego. W duchu działań podjętych przez Komisję Europejską i w duchu artykułu 4 protokołu nr 2 w sprawie stosowania zasad pomocniczości i proporcjonalności załączonego do Traktatu z Lizbony, przewodniczący zachęcają Radę Unii Europejskiej do przekazywania bezpośrednio parlamentom narodowym, począwszy od 1 września 2009 r. w sposób nieformalny, projektów aktów prawnych niepochodzących od Komisji Europejskiej.
- 6) Przewodniczący zachęcają parlamenty narodowe do zintensyfikowania współpracy w zakresie kontroli pomocniczości i proporcjonalności, na przykład poprzez wysyłanie wspólnego pisma do Przewodniczącego Komisji Europejskiej, gdy znacząca liczba parlamentów lub izb parlamentarnych dostrzeże naruszenie zasad pomocniczości i

proporcjonalności w tej samej propozycji aktu europejskiego. Taki krok byłby wzmocnieniem opinii wyrażanych przez parlamenty narodowe.

- 7) Przewodniczący podkreślają znaczenie parlamentów narodowych w dokonywaniu oceny i kontrolowaniu budowy europejskiej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Podkreślają rolę parlamentów w definiowaniu nowych priorytetów działań europejskich w tej sferze. W tym celu jedno ze spotkań międzyparlamentarnych organizowanych w bieżącym roku mogłoby zostać poświęcone temu właśnie zagadnieniu, jeszcze przed wypowiedzeniem się przez Radę Europejską na temat nowego programu zastępującego program haski.
- 8) Biorąc pod uwagę rolę parlamentów narodowych w prawidłowym funkcjonowaniu Unii Europejskiej, przewodniczący uznają za wskazane, by parlamenty narodowe i Parlament Europejski przeprowadziły w odpowiedniej formie debatę nad wnioskami grupy refleksji na temat przyszłości Europy w perspektywie 2030 r. przed przedłożeniem jej sprawozdania Radzie Europejskiej w czerwcu 2010 r.

Dotyczące zaangażowania parlamentów narodowych w zarządzanie kryzysami

- 9) Przewodniczący wyrażają zadowolenie z faktu, że Unia Europejska aktywnie działała na rzecz rozwiązania wielu poważnych kryzysów o wymiarze regionalnym i światowym, którym Europa musiała stawić czoło w ostatnich miesiącach.
- 10) Przewodniczący wyrażają uznanie dla roli parlamentów w Unii Europejskiej w zagwarantowaniu pełnej informacji obywatelom, kontrolowaniu działań rządów i proponowaniu rozwiązań w razie kryzysów.
- 11) Przewodniczący podkreślają, jak ważne jest unikanie protekcjonizmu, który uznają za nieskuteczny w kontekście kryzysu globalnego, i kładą nacisk na potrzebę solidarności.
- 12) Przewodniczący oczekują, że Unia Europejska będzie się wypowiadać jednym głosem, tak by mogła odgrywać pełną rolę w reformowaniu międzynarodowego systemu finansowego, wzmocnić koordynację narodowych planów odnowy i wyzwać dynamikę współpracy we wspólnym interesie. Wyrażają nadzieję, że wymierne wyniki w tych obszarach przyczyniają się do zbliżenia Europy do obywateli w przeddzień wyborów europejskich.

Dotyczące praktyk parlamentów w trakcie przewodnictwa w Unii Europejskiej

- 13) Przewodniczący wyrażają satysfakcję z jakości współpracy, która miała miejsce w trakcie spotkań międzyparlamentarnych zorganizowanych podczas przewodnictwa słoweńskiego, francuskiego i czeskiego, i zachęcają parlamenty narodowe oraz Parlament Europejski do pogłębiania współpracy w tych obszarach, zwłaszcza w zakresie wymiany dobrych praktyk.
- 14) Przewodniczący z zadowoleniem przyjmują raport na temat przygotowania parlamentarnego wymiaru przewodnictwa Unii Europejskiej. Wnioskują o jego publikację na stronach internetowych IPEX tak, by był dostępny dla parlamentów, a następnie aktualizowany.

Dotyczące przyszłości Europy w perspektywie 2030 r.

- 15) Przewodniczący wyrażają życzenie, by prace grupy refleksji nad przyszłością Europy, której przewodniczy pan Felipe Gonzales, umożliwiły Unii Europejskiej wytyczenie, w świecie, który stał się wielobiegunowy, szlaków na przyszłość, nie tylko dla niej samej, ale również po to, by mogła przekazać partnerom swoją koncepcję głównych wyzwań, przed którymi stanie świat w nadchodzących dziesięcioleciach. Refleksja nad wartościami i tożsamością europejską będzie w tym kontekście podstawą do sformułowania wspólnych propozycji, które mogłyby być wprowadzone w życie w perspektywie 2030 r.
- 16) Przewodniczący witają z zadowoleniem fakt, że grupa refleksji ma również wpisane w swoją misję zwrócenie szczególnej uwagi na sposoby lepszego komunikowania się z obywatelami i sprostania ich oczekiwaniom i potrzebom. Podkreślają, że wsparcie obywateli dla instytucji europejskich jest kluczowym elementem dla przyszłego rozwoju Unii Europejskiej. Z uznaniem odnoszą się do zamiaru zaprezentowania przez przewodniczącą grupy, na zakończenie jej prac, raportu końcowego zawierającego uzasadnione i jasne dla wszystkich rekomendacje.
- 17) Przewodniczący zauważają, że grupa refleksji powinna określić najlepszy sposób długookresowego działania na rzecz stabilności i dobrobytu, zarówno Unii, jak i otaczających ją regionów. W tym kontekście uznają, że pogłębiona refleksja może być konieczna w zakresie przyszłej polityki Unii Europejskiej wobec jej sąsiadów.

*Tłum. z jęz. angielskiego.: L. Biera, Biuro Spraw Międzynarodowych i Unii Europejskiej
Kancelarii Senatu*